

Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών
και Ανατολικών Σπουδών

Χειμερινό εξάμηνο 2020-2021

**ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ, ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ,
ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**

**Επιστημονική συγγραφή κειμένων και
ζητήματα τεκμηρίωσης**

Ιωάννης Μάνος

Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Θέματα υπό συζήτηση

- Λογοκλοπή
- Παράθεση
- Παράφραση
- Σύνοψη

ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

Η χρήση των απόψεων και των ιδεών κάποιου άλλου (γραπτό ή προφορικό υλικό, ολόκληρα κείμενα, παράγραφοι, προτάσεις, φράσεις, όροι, στατιστικά στοιχεία, εργαστηριακά αποτελέσματα, κείμενα στο διαδίκτυο) και η παρουσίασή τους ως δικών μας, είτε σκόπιμα, είτε από αμέλεια, συνιστούν λογοκλοπή.

ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

Τι δε χρειάζεται να τεκμηριώσω;

- Γενικές γνώσεις
- Ρήσεις γνωστές σε όλους, κοινές εκφράσεις ή διάσημα χωρία
- Αυταπόδεικτες απόψεις
- Πληροφορίες που περιέχονται σε πολλές πηγές

Τι χρειάζεται να τεκμηριώσω;

- Ιδέες, συμπεράσματα, πληροφορίες, λέξεις, ή δεδομένα που προέρχονται από κάποιον άλλο

ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

Μορφές λογοκλοπής

- Λέξη προς λέξη χρήση της πηγής χωρίς καμία αναφορά στο/στη συγγραφέα
- Λέξη προς λέξη χρήση της πηγής χωρίς τη χρήση εισαγωγικών αλλά μόνο με την αναφορά στο κείμενο και τη σελίδα
- Παράφραση του κειμένου της πηγής, έστω και με τη γενική αναφορά στο/στη συγγραφέα αλλά χωρίς τη χρήση της παραπομπής και των συγκεκριμένων σημείων από τα οποία προέρχονται οι πληροφορίες

ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ

Μορφές λογοκλοπής

- Σύνθεση όρων και σημείων του κειμένου, έστω και με τη γενική αναφορά στο/στη συγγραφέα αλλά χωρίς τη χρήση της παραπομπής και των συγκεκριμένων σημείων από τα οποία προέρχονται οι πληροφορίες
- Πρωτότυπα γραμμένο κείμενο με τη χρήση όμως μεμονωμένων και ειδικής σημασίας όρων από την πηγή, χωρίς όμως παραπομπή μετά τους όρους αυτούς

ΠΑΡΑΘΕΣΗ

Η παράθεση αυτούσιων πληροφοριών, η ακριβής δηλ. παράθεση λέξεων και φράσεων από κείμενα άλλων, είναι μια στρατηγική την οποία χρησιμοποιούμε όταν κάποιος έχει πει κάτι ιδιαίτερα σημαντικό και κρίνουμε ότι με την ακέραιη μεταφορά του στο κείμενό μας επιτυγχάνουμε με τον καλύτερο τρόπο την ανάδειξη του επιχειρήματός μας

ΠΑΡΑΘΕΣΗ

Σε ποιες περιπτώσεις είναι καλό να κάνουμε αυτούσια παράθεση:

- όταν παρουσιάζουμε μια σημαντική ιδέα από κάποιον που είναι αναγνωρισμένος στο θέμα
- Όταν το υλικό είναι μοναδικό και αξιομνημόνευτο
- Όταν η ιδέα βρίσκεται σε αντίθεση με την κυρίαρχη άποψη
- Όταν η πρωτότυπη φράση είναι τόσο εύστοχα γραμμένη ώστε χάνει τη δύναμή της αν παραφραστεί

Η αυτούσια παράθεση πρέπει να γίνεται με τη χρήση εισαγωγικών ώστε τα παρατιθέμενο απόσπασμα να διακρίνεται από το κυρίως κείμενο και να αποφεύγεται η πιθανότητα μομφής για λογοκλοπή.

ΠΑΡΑΘΕΣΗ

- *Εναλλακτικές προτάσεις για την παράθεση αυτούσιων χωρίων:*
- 1. Όπως ο έχει σημειώσει ο Geertz, «...»
- 2. Ο Ανδρέας Κων/νου, βραβευμένος με Νόμπελ λογοτεχνίας το 1993, έχει τονίσει ότι , «...»
- 3. «...» είναι η άποψη που εκφράζει ο γλωσσολόγος Noam Chomsky.
- 4. Ο ψυχολόγος H. S. Terrace μας παρέχει μια παράξενη πληροφορία για το ζήτημα αυτό: «...»
- 5. Ο Terrace προσεγγίζει τα θέματα αυτά με την ακόλουθη ανάλυση: «...»

ΠΑΡΑΘΕΣΗ

παραδέχεται	προσθέτει	αναγνωρίζει	συμφωνεί
συζητά	υποστηρίζει	θεωρεί	ισχυρίζεται
σχολιάζει	συγκρίνει	επιβεβαιώνει	διατείνεται
δηλώνει	διαψεύδει	αμφισβητεί	υπογραμμίζει
διερευνά	αποδέχεται	επεξηγεί	υποδηλώνει
αναιρεί	σημειώνει	παρατηρεί	τονίζει
δικαιολογεί	αντικρούει	αποδεικνύει	αναφέρει
διευκρινίζει	προτείνει	υιοθετεί	υπονοεί

ΠΑΡΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΨΗ

Παράφραση

- Η παράφραση αφορά στη διατύπωση εκείνη, με την οποία καλείται κανείς να εκφράσει με δικές του λέξεις στο κείμενό του τις ιδέες κάποιου άλλου συγγραφέα. Πρόκειται για απόδοση και επαναδιατύπωση ιδεών με εκφράσεις άλλες από αυτές του πρωτοτύπου, η οποία, συνήθως, εστιάζει σε πιο λεπτομερείς ιδέες και θέσεις της πηγής απ' ό,τι μία σύνοψη

ΠΑΡΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΨΗ

- *Πως παραφράζω;*
- Είναι σημαντικό να έχει κανείς στο μυαλό του δύο βασικά σημεία:
- Πρέπει να παραθέσει την παραπομπή με τα στοιχεία της πηγής την οποία άντλησε
- Ο/Η συγγραφέας πρέπει να αποδώσει το νόημα της πηγής με τις δικές του λέξεις. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει όχι μόνο να αντικαταστήσει τη διατύπωση του κειμένου από το οποίο αντλεί πληροφορίες, αλλά να αλλάξει και τη δομή των προτάσεων

ΠΑΡΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΨΗ

Σύνοψη

- Η σύνοψη είναι η ενέργεια, κατά την οποία εντοπίζει και συγκεφαλαιώνει κανείς με τη δική του διατύπωση τα βασικά σημεία ενός άλλου κειμένου (ή μέρους του κειμένου), ή μόνο τις απαραίτητες για το κείμενο πληροφορίες, ή να συντομεύσει το υλικό. Στόχος είναι η όσο το δυνατόν λεκτικά βραχύτερη απόδοση της ουσίας, του κεντρικού επιχειρήματος του κειμένου

ΠΑΡΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΨΗ

- *Πως συνοψίζω;*
- Η σύνοψη καλείται να συμπυκνώσει το νόημα του προς παράθεση κειμένου και να αποδώσει με τα λόγια του γράφοντος τα κυριότερα σημεία του πρωτότυπου κειμένου.
- Βεβαιωθείτε ότι έχετε κατανοήσει τι λέει ο συγγραφέας
- Απομονώστε την ιδέα του κομματιού που θα συνοψίσετε
- Κοιτάξτε μέσα στο κείμενο τα σημεία που υποστηρίζουν την κεντρική θέση του συγγραφέα. Υπογραμμίστε αυτά τα σημεία

ΠΑΡΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΨΗ

- *Πως συνοψίζω;*
- Γράψτε τα κύρια σημεία με δικά σας λόγια αλλά διατηρείστε τη θέση του συγγραφέα. Δε χρειάζεται να διατηρήσετε λεπτομέρειες και παραδείγματα
- Γράψτε μια νέα παράγραφο-πρόταση που εξηγεί την ουσία του κειμένου. Έτσι επαναδημιουργείτε το νόημα του πρωτοτύπου με τρόπο που να είναι κατανοητό σε σας και που ταιριάζει στο κείμενό σας.
- Αλλάξτε τη δομή της πρότασης τις φράσεις και τις λέξεις. Η σύνοψή σας δε χρειάζεται να ακολουθεί την ίδια λογική σειρά με το πρωτότυπο.
- Να αναφέρετε την πρωτότυπη πηγή του κομματιού